

Krav på ventilation vid livsmedelsanläggningar

Tommy Karlsson

LIVSMEDELS
VERKET

Livsmedelslagstiftningen uppbyggd i två meningar...

Livsmedelslagstiftningen är målstyrd, vilket innebär att den i mycket liten omfattning anger detaljkrav eller hur ett företag ska uppfylla lagkrav.

”Handfasta” förslag till hur ett enskilt företag ska gå till väga för att uppfylla dessa krav kan i stället finnas i branschriktlinjer, som ska tas fram av branschen själv.

Livsmedelslagstiftningens krav på ventilation vid livsmedelsanläggningar

Medan annan lagstiftning ställer krav på ventilation till skydd för anställda och övriga som vistas i lokalen är livsmedelslagstiftningens krav på ventilation avsedda att skydda livsmedlen.

Vad säger lagen? generellt

- ”Syftet med livsmedelslagstiftningen skall vara att uppnå --- en hög skyddsnivå för människors liv och hälsa ---”

Artikel 5 i förordning (EG) nr 178/2002

Vad säger lagen? generellt

- ”Råvaror och alla ingredienser som *förvaras* på ett livsmedelsföretag skall förvaras *under lämpliga förhållanden* som förhindrar förskämning och skyddar mot kontaminering.

bilaga II, kapitel IX, punkt 2 till förordning (EG) nr 852/2004

Vad säger lagen? generellt

- Livsmedel skall i alla led --- *skyddas mot kontaminering ---*
bilaga II, kapitel IX, punkt 3 till förordning (EG) nr 852/2004

Vad säger lagen? generellt

- ”Lokalernas planering, planering, utformning, konstruktion, placering och storlek ska vara så att --- *luftburen kontamination* undviks eller minimeras --- den skyddar mot ansamling av smuts, kontakt med giftiga ämnen, avgivande av partiklar till livsmedlen och *kondensbildning* eller *oönskat mögel* på ytor”
bilaga II, kapitel I, punkt 2a och 2b till förordning (EG) nr 852/2004

Vad säger lagen?

Specifikt om ventilation

- *”Det ska finnas ändamålsenlig och tillräcklig naturlig eller mekanisk ventilation. Mekaniskt luftflöde från ett förorenat område till ett rent område skall förhindras. Ventilationssystem skall vara konstruerade på ett sådant sätt att filter och andra delar som måste rengöras eller bytas ut är lättillgängliga*
- *Sanitära utrymmen skall ha adekvat naturlig eller mekanisk ventilation.”*
bilaga II, kapitel I, punkt 5 och 6 till förordning (EG) nr 852/2004

Vad säger lagen? sammanfattning

Det ska finnas tillräcklig naturlig eller mekanisk ventilation. Kravet innebär också att den utrustning som krävs för att uppnå detta (fläktar, filter, don) finns och underhålls.

Ventilationssystemet ska i sig inte vara en orsak till kontamination.

Detta innebär främst att ventilationen ska

- minimera luftburen förorening, till exempel från aerosoler och kondensdroppar.
- styra omgivningstemperatur om den är av betydelse för livsmedlens "tjänlighet".
- bemästra dålig lukt som kan påverka livsmedels användbarhet.
- styra luftfuktighet, där det är nödvändigt, för att garantera livsmedelssäkerhet och livsmedels lämplighet.
- Ventilationssystem ska utformas och konstrueras så att luft inte förs från förorenade områden till rena områden. Systemen ska, där så krävs, vara lätta att rengöra och underhålla.

Vad menas med förorenat område?

Här ligger den främsta svårigheten vid bedömning.

- Vissa utrymmen bör alltid anses vara förorenat område, t ex toaletter och soprum.

Medan för andra utrymmen/områden måste hänsyn tas till vad det är som ska skyddas (dvs vad som görs i det rena utrymmet).

- Exempel på sådana utrymmen är städtrum, disktrum, rotfruktsrum, degtrum och serveringslokaler.
- Beroende på vilken typ av livsmedelshantering som förekommer på livsmedelsanläggningen kommer olika krav att behöva ställas på ventilationen.

Vilken vägledning ger Livsmedelsverket till livsmedelsinspektörerna?

I dagsläget endast en ganska generell vägledning,
Men! Livsmedelsverket

- utför en riskvärdering som kommer att ligga till grund för kommande information.
- försöker påverka branschorganisationer att ta upp frågeställningar som rör ventilationen i de branschriktlinjer som tas fram.

Kontaktuppgifter

Tommy Karlsson

Telefon: 018-17 55 04

E-post: tommy.karlsson@slv.se